

05-07-2018 14:41 CEST

Forventer laksevekst også i andre halvår

Norsk laksenæring har lagt bak seg nok en rekord i første halvår av 2018. Sjømatanalytiker Paul T. Aandahl ser på hva som ligger bak tallene og anslår ytterligere verdivekst for norsk laks fremover.

I første halvår 2018 ble det eksportert 556 000 tonn laks, omregnet til rund vekt, til en verdi av 32,6 milliarder kroner. Volumet vokste med 7 prosent, mens verdiøkningen var på 4 prosent, eller 1,1 milliarder kroner, sammenlignet med første halvår i 2017. Spesielt var andre kvartal meget sterkt med en verdivekst på 10 prosent, mens første kvartal viste en verdinedgang på 2 prosent.

- Flere forhold har bidratt positivt til denne rekorden hittil i 2018. Valuta er en av dem. Den norske kronen svekket seg i gjennomsnitt fem prosent mot euro, men mot amerikanske dollar styrket kronen seg med omtrent syv prosent. Siden EU kjøper to tredeler av den norske laksen kommer Norge totalt sett positivt ut, forklarer Paul T. Aandahl, analytiker i Norges sjømatråd. Valutasituasjonen gjorde det relativt sett gunstigere å eksportere til Euro-markedene sammenlignet med dollarmarkedene.

- Både volum og pris har variert sterkt i første halvår. Volummessig var det stor vekst i januar og juni, noe som førte til pris under fjorårsnivå. Det var kanskje overraskende at mai måned hadde sterk volumvekst til fortsatt økende priser, sier Aandahl.

Tap av markedsandeler til tross for volumvekst

Selv om Norge øker i volum i første halvår, indikerer eksportestimer fra andre produserende lakse nasjoner at Norge taper markedsandeler totalt og til de fleste regioner. Mens Norge øker volumet med 7 prosent, ser den globale veksten i handelen ut til å øke med 13 prosent. Verdien av den globale handelen, omregnet til Euro, er ned med 2 prosent sammenlignet med samme periode i fjor. Omregnet til amerikanske dollar er veksten 10 prosent.

- Forutsetter vi at halvparten av handelen går til Euromarkeder og resten i dollar, er verdiveksten omtrent 4 prosent. Dette indikerer fortsatt etterspørselsvekst globalt.

Chile er nasjonen med størst vekst i eksportvolum, med estimert økning på 35 prosent, eller 80 000 tonn, sier Aandahl.

Trenden i eksportstatistikken indikerer en økning på 8 000 tonn fra Canada, mens Storbritannia reduserer eksporten med 14 000 tonn.

Tar markedsandeler i EU

EU er Norges desidert viktigste region for norsk lakseeksport. Det ble i første halvår eksportert 361 000 tonn laks til en verdi av 24 milliarder kroner til EU-markedet. Det er en økning på 13 prosent i volum og 9 prosent i verdi mot fjoråret. Største vekstmarkeder for Norge i EU-regionen er Storbritannia, Frankrike og Polen.

- Gunstig valuta er som nevnt som en driver til denne utviklingen. Et annet forhold er egenproduksjonen i EU som er estimert ned med ca. 10 000 tonn. Redusert tilførsel fra Færøyene trekker i samme retning, anslagsvis er dette volumet på ca. 5 000 tonn. Selv om Chile øker tilførselen med anslagsvis 3 000 tonn blir summen negativ, så Norge har fått redusert konkurranse i EU-markedet, sier Aandahl.

Estimat på verdien målt i Euro viser ingen vekst totalt sett til EU i første halvår. Dette indikerer at etterspørselsveksten vi har sett over de siste 15 årene på importnivå i EU er i ferd med å stoppe opp.

- Generelt ser vi konsumvekst innen ferskkategorien, mens fryst naturell laks og røkt laks går tilbake. Vi har også indikasjon på at en større andel av laksekonsumet skjer utenfor hjemmet i EU, sier Aandahl.

Holdes utenfor veksten i Russland

Eksporten til Øst-Europa har også økt. I årets første halvår eksporterte Norge 17 000 tonn laks til en verdi av 770 millioner kroner til Øst-Europa, en økning på 10 prosent i volum og 7 prosent i verdi.

- Dette skyldes i første rekke en normalisering av konsumet i Ukraina og Tyrkia etter flere år med konsum på lavt nivå. Historisk sett var Asia og Øst-Europa omtrent like store, men etter utestengelsen fra det russiske markedet utgjør Øst-Europa nå omtrent 16 prosent av det asiatiske markedet for norsk

eksport, sier Aandahl.

Han påpeker at eksporten fra alle andre store leverandørnasjoner har økt kraftig til Øst-Europa.

- Tilførselen har økt med anslagsvis 53 prosent. Sterkest vekst har Chile med 89 prosent til estimerte 26 000 tonn og Færøyene med 59 prosent til 17000 tonn, sier Aandahl.

Tøffere konkurranse i Asia

I første halvår ble det eksportert 76 000 tonn norsk laks til Asia, en nedgang på 8 prosent mot samme tid i fjor. Eksportverdien var på 5,4 milliarder kroner, noe som er en nedgang på 11 prosent mot 2017.

- Svak valuta er kanskje en av årsakene til den svake norske eksporten til Asia. En annen forklaring kan være mangelen på fisk i rett størrelse. Både Kina og andre markeder i regionen har sterk preferanse for stor fisk. Utdfordrende lusesituasjon de siste årene har i perioder fått oppdretterne til å slakte fisken istedenfor å behandle den. Dette har ført til en lavere slaktevekt, og fisken kan dermed ha vært for liten for de asiatiske markedene, sier Aandahl, men legger til:

- Ser vi på tilgjengelig statistikk til og med mai måned fra Sjømat Norge og sammenligner med første halvår i fjor er det vanskelig å finne støtte for en slik hypotese. Mars og april måned hadde lavere snittvekt, mens de andre månedene hadde høyere slaktevekt enn året før.

Konkurransen mellom leverandørnasjoner av laks til Asia har imidlertid økt sterkt i 2018.

Trenden i den globale handelsstatistikken indikerer en vekst for laks til Asia på 18 prosent. Mesteparten av denne veksten ser ut til å ha kommet fra Chile (+67 prosent), men også Canada ser ut til å ha hatt god vekst i eksporten (+489 prosent) og Færøyene (+56 prosent). Eksporten fra Storbritannia til Asia er omtrent stabil. Målt i US dollar har eksportverdien globalt til Asia økt med rundt 15 prosent.

- I direkte eksport har den norske markedsandelen av laks til Asia blitt redusert fra 60 til 46 prosent i første halvår. Selv om Norge er den største

leverandøren av laks til Asia, ser vi at Norges posisjon som leverandør av fersk laks stadig utfordres. Chile leverer nå fersk laks både til Kina og Israel, sier Aandahl.

Chile tilbake i Nord-Amerika

I første halvår eksporterte Norge 26 000 tonn laks til en verdi av 2,3 milliarder kroner til Nord-Amerika. Det er en 3 prosents nedgang i volum og en 10 prosents nedgang i verdi mot samme periode i fjor.

- Etter utfordring med algeoppblomstring våren 2016 er Chile tilbake til normal produksjon. USA er det viktigste markedet for Chile, og Chile er største leverandør til USA. Trenden i handelen indikerer en økning på 30 prosent fra Chile til Nord-Amerika i første halvår. Canada øker med 4 prosent, mens eksporten fra Europa går tilbake. Totalt sett økte den direkte eksporten til Nord-Amerika med 10 prosent i volum, mens verdien, målt i USD, økte med 3 prosent, sier Aandahl.

Fortsatt verdiøkning for norsk eksport i andre halvår

- Valutamessig forventer jeg samme styrkeforhold som i fjor. Det betyr drahjelpen til EU-markedet forsvinner samtidig som «dollarmarkedene» vil styrke seg sammenlignet med første halvår. Dette sammen med stabil produksjon i Chile gjør at Norge kan styrke sin markedsandel i USA og Asia i andre halvår sammenlignet med første halvår. Med bortfall av handelshindringene med Kina vil denne tendensen styrkes, mener Aandahl.

Aandahl mener at selv om norsk laks som oftest ikke er i direkte konkurranse med chilensk laks, er den langsiktige trenden klar:

- Prisen for laks går i takt mellom forskjellige opprinnelser og mellom markeder. En sterk etterspørselsvekst i Russland vil trekke chilensk og færøysk laks bort fra andre markeder. Dette gir muligheter for norsk laks. I sum forventer jeg at dagens verdivekst skal fortsette. Dette understøttes også av Sjømatrådets scenariomodell som indikerer 4 prosent verdivekst også i andre halvår, sier Aandahl.

Norges sjømatråd jobber sammen med norsk fiskeri- og havbruksnæring for å utvikle markeder for norsk sjømat gjennom markedsinnsikt, markedsutvikling, beredskap og omdømmebygging. Sjømatrådet har sitt hovedkontor i Tromsø og har utsendinger i tolv av Norges viktigste sjømatmarkeder. Sjømatnæringen selv

finansierer Sjømatrådets virksomhet gjennom en lovpålagt markedsavgift. Norges sjømatråd er et statsaksjeselskap eid av Nærings- og fiskeridepartementet

Kontaktpersoner

Paul T. Aandahl
Sjømatanalytiker
pa@seafood.no
+47 975 04 124